

Informacja wprowadzająca

Temat: Przyjęcie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Innym Uzależnieniom na lata 2026-2029.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz związanych z przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych gminy. Reguluje to ustawa z dnia 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2023 poz. 2151) oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2023 poz. 172).

Zgodnie z treścią w/w ustaw, samorządy gmin posiadają kompetencje do podejmowania działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotykowych, a także wynikających z uzależnień behawioralnych, skierowanych do społeczności lokalnej, w związku z tym konieczne jest podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia wspólnego dla wszystkich uzależnień Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Innym Uzależnieniom na lata 2026-2029, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem niniejszego programu są również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Oprac. i inf. OPS (M. Kajzer)

Z up. Burmistrza

Aleksander Kasperek
Zastępca Burmistrza

Projekt

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W ANDRYCHOWIE**

z dnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania
Narkomanii i Innym Uzależnieniom na lata 2026-2029**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2025 poz. 1153), art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2023 poz. 2151) oraz art. 10 ust. 1-2b ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2023 poz. 1939 z późn. zm.)

Rada Miejska w Andrychowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Innym Uzależnieniom na lata 2026-2029 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Andrychowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Sprawdzono pod względem
formalno-prawnym
rad. gminny
mgr Halina Pini (KtB-402)

Załącznik do uchwały nr
Rady Miejskiej w Andrychowie
z dnia 2025 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Innym Uzależnieniom na lata 2026-2029

Andrychów, grudzień 2025 r.

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ I Wprowadzenie	3
ROZDZIAŁ II Diagnoza problemów społecznych	4
Badania ogólnopolskie	4
Badania lokalne	8
Raport z przeprowadzonego terenowego szkolenia z audytem w punktach sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy andrychów	14
Dane dotyczące uzależnień występujących w gminie andrychów pozyskane z instytucji zajmujących się terapią i leczeniem	16
ROZDZIAŁ III Cele Programu	34
ROZDZIAŁ IV Zadania Programu i sposoby ich realizacji	36
ROZDZIAŁ V Adresaci programu	54
ROZDZIAŁ VI Realizatorzy zadań	54
ROZDZIAŁ VII Finansowanie programu	55
ROZDZIAŁ VIII Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	56
ROZDZIAŁ IX Monitoring i ewaluacja programu	57

ROZDZIAŁ I Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Innym Uzależnieniom stanowi kluczowy element lokalnej polityki społecznej, ukierunkowanej na ochronę zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców. Program jest realizacją ustawowych obowiązków gminy wynikających z przepisów dotyczących wychowania w trzeźwości, przeciwdziałania narkomanii oraz działań podejmowanych na rzecz ograniczania szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z różnego rodzaju uzależnień wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151) oraz ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.). Uwzględnia rekomendacje dotyczące realizowania i finansowania gminnych programów wskazane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Dokument ten określa cele, zadania i priorytety działań profilaktycznych, edukacyjnych oraz interwencyjnych, które mają na celu wzmacnianie czynników chroniących, ograniczanie czynników ryzyka oraz tworzenie warunków sprzyjających zdrowemu i bezpiecznemu funkcjonowaniu mieszkańców gminy. Dlatego został opracowany zgodnie z wytycznymi Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, jako podstawowego, aktualnego, dokumentu polityki zdrowia publicznego, który określa cele i kierunki działań państwa w obszarze zdrowia publicznego, ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki uzależnień. Opracowany Program uwzględnia aktualną diagnozę lokalnych problemów, potrzeby społeczności oraz możliwości organizacyjne i finansowe samorządu. Realizacja Programu opiera się na współpracy różnych instytucji, organizacji pozarządowych, służb społecznych i specjalistów, a także

na aktywnym udziale mieszkańców. Wspólne działania pozwalają skuteczniej przeciwdziałać negatywnym zjawiskom związanym z używaniem alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz innymi formami uzależnień, wspierając jednocześnie osoby i rodziny dotknięte tymi problemami.

Celem Programu jest nie tylko ograniczenie zjawisk problemowych, ale także promocja zdrowego stylu życia, wzmacnianie kompetencji społecznych i wychowawczych, rozwój działań profilaktycznych oraz budowanie lokalnego środowiska sprzyjającego bezpieczeństwu i dobrostanowi mieszkańców.

ROZDZIAŁ II Diagnoza problemów społecznych

BADANIA OGÓLNOPOLSKIE

W oparciu o wyniki ogólnopolskich badań dotyczących spożywania alkoholu, używania środków tytoniowych oraz substancji psychoaktywnych możliwe jest określenie głównych kierunków zagrożeń i potrzeb w zakresie profilaktyki.

W 2024 roku przeprowadzono kolejną edycję Narodowego Testu Zdrowia Polaków, który dostarczył aktualnych informacji na temat kondycji zdrowotnej dorosłych mieszkańców kraju. Projekt ten, realizowany przez serwis Medonet, ma charakter ogólnopolski i społeczno-edukacyjny – jego celem jest podnoszenie wiedzy na temat zdrowia oraz sposobów jego ochrony i poprawy. Kluczową częścią inicjatywy jest szerokie badanie obejmujące m.in. samoocenę stanu zdrowia, występowanie chorób, nawyki związane z profilaktyką, styl życia (w tym używanie substancji psychoaktywnych) oraz korzystanie z usług medycznych. W edycji z 2024 roku ankietę wypełniło 150 tys. osób, co według dostępnych danych czyni ją największym internetowym badaniem zdrowotnym w Polsce.

Z raportu wynika, że alkohol pozostaje najczęściej stosowaną substancją psychoaktywną – spożywa go 76 proc. ankietowanych. W porównaniu z wcześniejszymi latami widać jednak spadek zarówno liczby osób pijących, jak i odsetka sięgających po alkohol codziennie. Obecnie każdego dnia pije 7 proc. dorosłych (w 2023 r. było to 9 proc.), a grupa spożywająca alkohol kilka razy w tygodniu zmniejszyła się o 3 punkty procentowe.

Najpopularniejszym trunkiem jest piwo: 4 proc. pytanych pije je codziennie, a 9 proc. – kilka razy w tygodniu.

Najczęściej używaną kategorią substancji są wyroby tytoniowe, które stosuje 27 proc. dorosłych. Tradycyjne papierosy pozostają dominującą formą palenia w każdej grupie wiekowej – wybiera je 93 proc. palaczy. Z kolei e-papierosy są szczególnie popularne wśród młodych. W grupie 18–24 lata ich użycie deklaruje aż 88 proc. badanych, a wśród najmłodszych użytkowników odnotowano wyraźny wzrost – obecnie pali je 73 proc., podczas gdy rok wcześniej było to 60 proc.

Na dalszym miejscu znajdują się tzw. nowe substancje psychoaktywne. Dopalaczy spróbowało kiedykolwiek 5 proc. uczestników badania, przy czym najwięcej doświadczeń z nimi mają osoby w wieku 18–24 lata (7 proc.) oraz 25–34 lata (12 proc.)¹.

Duża dynamika zmian wśród młodych dorosłych (np. szybki wzrost użycia e-papierosów) wskazuje, że potrzebne są jak najbardziej działania profilaktyczne oraz edukacyjne jak i również częstsze badania i lokalne diagnozy.

W 2024 r. w ramach międzynarodowego projektu „**European School Survey Project on Alcohol and Drugs**” (ESPAD) po raz ósmy w Polsce zrealizowano audytoryjne badania ankietowe na próbie reprezentatywnej uczniów w wieku 15-16 lat i 17-18 lat. Celem badania był pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych. Badanie ESPAD to pierwsze ogólnopolskie badanie spełniające warunki międzynarodowej porównywalności, podjęte w celu śledzenia, w jakim

¹ [Raport Narodowy Test Zdrowia Polaków 2024.pdf](#)

zakresie młodzież szkolna używa substancji psychoaktywnych. I jak wskazują dotychczasowe badania na przestrzeni lat odnotowano trend spadkowy używania tradycyjnych substancji psychoaktywnych (alkohol, papierosy, narkotyki), natomiast rosną nowe zagrożenia (e-papierosy, leki bez recepty, gry, hazard, media społecznościowe).

Picie alkoholu i używanie substancji psychoaktywnych pomimo spadku tendencji jest nadal widocznym problemem.

72,9 proc. uczniów chociaż raz piło alkohol (grupa 15-16 lat), 91,3 proc. uczniów piło chociaż raz alkohol (grupa 17-18 lat). Spożywanie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 39,1% piętnasto-szesnastolatków i 73,3% siedemnasto-osiemnastolatków.

Picie alkoholu jest nieco bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt, a najbardziej popularnym napojem wśród młodzieży jest piwo, a najmniej wino. Wyniki ESPAD pokazują, że działania ograniczające dostępność alkoholu dla niepełnoletnich przynoszą efekty. To długofalowy proces, który warto kontynuować, ponieważ zmniejszenie dostępności alkoholu jest jedną z najskuteczniejszych metod redukcji szkód związanych z jego używaniem.

Tradycyjne papierosy tracą nieznacznie na popularności, a ich miejsce zajmują e-papierosy i inne nowoczesne wyroby nikotynowe. 40,7% uczniów (grupa 15-16 lat), i 57,8% uczniów (grupa 17-18 lat) przyznało, że przynajmniej raz w życiu paliło papierosy. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem wyroby tytoniowe paliło 21% uczniów młodszej grupy i prawie 30% uczniów starszej grupy.

Raport zwraca uwagę na bardzo dużą popularność e-papierosów. Co więcej, większość młodych osób uważa, że ich próbowanie jest zupełnie nieszkodliwe lub wiąże się jedynie z minimalnym ryzykiem. Wskazuje to, że nowe formy wyrobów nikotynowych stają się poważnym wyzwaniem dla działań profilaktycznych.

Substancje nielegalne są mniej rozpowszechnione wśród badanych osób. Większość badanych nigdy nie sięgała po substancje nielegalne, a ci, co doświadczyli zażywania substancji nielegalnych, oświadczyli, że tylko eksperymentowali głównie z marihuaną.

- chociaż raz w ciągu całego życia używało tych substancji 17% młodszych uczniów i 33% starszych uczniów. Na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych jest amfetamina (młodsza grupa 4,2%, starsza grupa 4,5%). Zarówno eksperymentowanie z substancjami nielegalnymi, jak ich okazjonalne używanie jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt.

Spożywanie nowych substancji nielegalnych (głównie dopalaczy) jest znacznie niższe w porównaniu do przetworów konopi indyjskich. W 2024 r. w młodszej kohorcie 6,6% uczniów używało „dopalaczy” kiedykolwiek w życiu, 5,3% w czasie ostatnich 12 miesięcy, a 3,9% w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem. Analogiczne odsetki w starszej kohorcie są podobne i wynoszą 6,1%, 4,8% oraz 2,8%.

Badanie ESPAD uwzględnia również analizę używania Internetu, mediów społecznościowych gier oraz hazardu jako rosnące znaczenia ryzyk wynikających z nadmiernego/ problemowego korzystania z Internetu. Około 47% uczniów deklaruje, że ma „wysokie ryzyko” problemowego korzystania z mediów społecznościowych, oceniają, że spędzają za dużo czasu w mediach społecznościowych i czują dyskomfort gdy ich nie używają. Wzrosło używanie gier cyfrowych: 80% uczniów deklaruje, że grało w gry przynajmniej raz w miesiącu, a 22% zadeklarowało, że może mieć problem z nadmiernym graniem.

Dodatkowo dane z ESPAD sugerują dynamiczny wzrost problemu hazardu wśród młodzieży, co również wskazuje na potrzebę wzmocnienia działań zapobiegawczych w tym obszarze. Około jedna czwarta uczniów grała, chociaż raz w życiu, w gry hazardowe. W czasie ostatnich 30 dni takie zachowanie zadeklarowało 13% uczniów klas pierwszych i 25% uczniów klas trzecich.

W 2024 roku badanie ESPAD zostało rozszerzone o subiektywne odczucie dobrostanu psychicznego młodzieży. Według danych w Polsce wskaźnik dobrego dobrostanu psychicznego wskazuje 49% badanych, czyli znacząco poniżej średniej europejskiej, która wynosi 59%.²

Oczywiście wskazane problemy nie rozkładają się równomiernie w całym kraju. Istotną rolę odgrywają zróżnicowania regionalne, poziom urbanizacji, wielkość aglomeracji, dlatego ważne jest podejmowanie badań zarówno w skali regionalnej, jak i lokalnej.

BADANIA LOKALNE

W 2025 roku na potrzeby opracowania niniejszego Programu wykonano diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Andrychów. Głównym celem diagnozy było rozpoznanie skali, przyczyn i skutków problemów oraz określenie potrzeb społecznych, aby móc zaplanować skuteczne działania profilaktyczne i naprawcze. Przeprowadzono badania ankietowe wśród uczniów szkół podstawowych oraz dorosłych mieszkańców gminy. W badaniu uczestniczyły dwie grupy respondentów uczniowie oraz dorośli mieszkańcy: 739 uczniów w tym kobiet (49,66%) i mężczyzn (50,34%), 362 dorosłych mieszkańców w tym 311 kobiet (85,91%) i 51 mężczyzn (14,09%).

Wyniki badania wśród dorosłych mieszkańców:

Napoje alkoholowe

Analiza danych dotyczących częstości spożywania alkoholu wskazuje, że większość dorosłych mieszkańców Gminy Andrychów charakteryzuje się umiarkowanymi lub sporadycznymi wzorcami picia. Największą grupę stanowią osoby niepijące alkoholu – 38,95% respondentów. Kolejne 31,49%

² <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://kcpu.gov.pl/wp-content/uploads/2025/03/Raport-ESPAD-2024-POLSKA.pdf>

spożywa alkohol kilka razy w roku, co sugeruje przede wszystkim okazjonalny charakter konsumpcji.

Wyniki badań pokazują, że problem uzależnienia od alkoholu jest dostrzegalny w społeczności lokalnej. Dla zdecydowanej większości mieszkańców problem ten jest obecny w najbliższym otoczeniu (83,43%). Ważnym sygnałem jest fakt, że 10,77% respondentów zna ponad 15 osób uzależnionych, co może świadczyć o koncentracji problemu w określonych środowiskach, rodzinach lub rejonach gminy. Dane te pokazują, że skala problemów alkoholowych jest większa w odbiorze społecznym, niż wynika tylko z analizy indywidualnych deklaracji o piciu, co może świadczyć o obecności osób uzależnionych, które nie uczestniczą w badaniach lub nie ujawniają swojego stanu. Dane dotyczące zachowań problemowych pokazują, że większość mieszkańców nie doświadcza poważnych konsekwencji wynikających z używania alkoholu. Jednocześnie dane ujawniają obecność grupy osób sygnalizujących pierwsze symptomy problemów. Najważniejszym wskaźnikiem zagrożenia jest fakt, że 12,44% respondentów miało poczucie potrzeby ograniczenia spożycia alkoholu. Jest to wyraźny sygnał istnienia grupy podwyższonego ryzyka, co stanowi kluczową grupę docelową dla działań wczesnej interwencji. Problem uzależnień w Gminie jest powszechnie dostrzegany społecznie, co potwierdza konieczność kontynuacji działań pomocowych i profilaktycznych.

Wyroby tytoniowe

Większość badanych dorosłych mieszkańców deklaruje, że nie pali, zarówno papierosów tradycyjnych, jak i elektronicznych. Udział osób palących regularnie (codziennie) wynosi: 8,56% w przypadku papierosów tradycyjnych, 3,04% w przypadku e-papierosów. Użytkowanie produktów nikotynowych ma ograniczony zasięg i nie stanowi dominującego problemu społecznego. Dane wskazują jednak na istnienie niewielkiej, ale wyraźnej grupy osób palących codziennie, która może wymagać ukierunkowanych działań profilaktycznych i edukacyjnych. Używanie e-papierosów również pozostaje na bardzo niskim

poziomie, co sugeruje skuteczność dotychczasowych działań prewencyjnych, zwłaszcza wśród młodszych grup mieszkańców.

Substancje psychoaktywne

Badanie wskazuje, że znaczna większość mieszkańców Gminy Andrychów nie używa narkotyków ani dopalaczy:

93,09% respondentów deklaruje, że nigdy nie zażywało tych substancji, a tylko 0,28% przyznaje się do codziennego używania (głównie konopie indyjskie) 6,63% deklaruje jednorazowe użycie w życiu, co wskazuje na incydentalny kontakt z narkotykami/dopalaczami. Dane pokazują, że problem używania narkotyków w populacji ogólnej jest stosunkowo niewielki, a regularne stosowanie jest marginalne. Dane te wskazują, że uzależnienie od narkotyków i dopalaczy ma ograniczoną widoczność społeczną, a problem dotyczy głównie niewielkich grup w populacji.

Uzależnienia behawioralne

Korzystanie ze smartfona jest powszechne, głównie w umiarkowanym wymiarze czasu (1–4 godziny dziennie).

Istnieje grupa osób świadomych nadmiernego korzystania (ok. 44–45%), co może wymagać działań edukacyjnych w zakresie higieny cyfrowej. Skala problemów społecznych wynikających z nadmiernego korzystania ze smartfona jest niewielka. Udział mieszkańców w grach hazardowych jest bardzo niski. Większość graczy wydaje niewielkie kwoty (do 20 zł), co wskazuje na ograniczony charakter udziału w hazardzie. Jedynie nieliczna grupa (ok. 18% grających) stawia większe kwoty, co może wymagać monitorowania i działań profilaktycznych.

Przemoc domowa

Przemoc domowa występuje w gminie, choć deklaratywnie liczba przypadków jest niewielka. Odsetek osób zgłaszających przemoc domową jest stosunkowo niski (5,52% czyli 20 osób ankietowanych), co może oznaczać albo faktycznie niski poziom przemocy w badanej populacji, albo zaniżone zgłaszanie

z powodu wstydu, obawy przed konsekwencjami lub braku zaufania do instytucji. Połowa ofiar doświadcza przemocy przewlekłej (ponad 7 razy w roku). Przemoc psychiczna jest głównym problemem w gminie wśród zgłoszonych przypadków. Fizyczna, seksualna i ekonomiczna przemoc występują rzadziej, ale nadal wymagają skutecznej interwencji i wsparcia specjalistycznego.

Istnieje potrzeba wielowymiarowego podejścia – programy muszą adresować różne rodzaje przemocy jednocześnie. Najczęstszy sprawca przemocy to mąż/żona – 63% przypadków, co wskazuje, że głównym problemem jest przemoc w związkach.

W dalszej kolejności są inne osoby (21%) i inni członkowie rodziny (15,79%). Tylko 1,1% (4 osoby) respondentów przyznało się do stosowania przemocy, co wskazuje na niski odsetek osób deklarujących zachowania przemocowe. Przeważającą grupą ofiar przemocy stosowanej przez respondentów są dzieci, co wymaga pilnej interwencji i działań prewencyjnych w rodzinach. Badanie to może jednak nie odzwierciedlać rzeczywistego stanu, ponieważ osoby stosujące przemoc często nie przyznają się z powodu wstydu lub lęku przed konsekwencjami. Przemoc ze strony rodziców jest stosunkowo rzadka (po 5,26% dla mamy i taty). Wskazuje to na potrzebę działań profilaktycznych, nawet jeśli odsetek deklaracyjny jest niski. Większość respondentów (67,4%) deklaruje, że nie zna nikogo, kto doświadcza przemocy domowej, co może wskazywać na: faktycznie niską liczbę przypadków w ich otoczeniu, lub niski poziom ujawniania przemocy i świadomości społecznej. Istnieje potrzeba podnoszenia świadomości społecznej na temat przemocy domowej i jej sygnałów. Niska znajomość przypadków może utrudniać interwencję i wsparcie ofiar.

Wyniki badania wśród młodzieży:

Napoje alkoholowe

Badania pokazują, że większość młodzieży ankietowanej nie miała kontaktu z alkoholem: 79% nigdy nie piło alkoholu w życiu, 12% piło raz w życiu,

6% kilka razy w życiu, 2% wiele razy, 2% pije regularnie (raz w tygodniu lub częściej). Natomiast 19% nieletnich badanych piło alkohol w ciągu ostatnich 30 dni co jest bardzo niepokojącym zjawiskiem. Dane wskazują, że największa liczba młodych osób po raz pierwszy kontaktuje się z alkoholem w wieku 10-13 lat, co stanowi istotny sygnał do wzmocnienia działań profilaktycznych w szkołach podstawowych. Młodzież twierdzi, że najłatwiej dostępnym alkoholem jest piwo. Postrzegana dostępność alkoholu sugeruje potrzebę edukacji na temat ryzyka i przepisów prawnych oraz współpracy z lokalnym handlem w ograniczaniu dostępności alkoholu dla niepełnoletnich.

Substancje psychoaktywne

Dane wskazują, że kontakt z narkotykami w populacji niepełnoletnich jest bardzo ograniczony, choć niewielka grupa eksperymentuje lub używa substancji regularnie (2%).

Dane te sugerują, że w niewielkiej grupie osób mających kontakt z narkotykami występuje wysoka częstotliwość (54%) używania w ostatnim miesiącu, co wymaga uwagi w profilaktyce. Zebrane dane wskazują na bardzo wczesny kontakt z substancjami psychoaktywnymi (przed 10 rokiem życia) w niektórych przypadkach, co wymaga wzmocnionej profilaktyki w młodszych grupach wiekowych. Różnorodność zażywanych substancji, w tym niebezpiecznych, wskazuje na potrzebę programów edukacyjnych obejmujących całą gamę zagrożeń.

Wyroby tytoniowe

Dane wskazują, że wśród młodzieży, która eksperymentuje z tytoniem (13%), występuje wysoka częstotliwość palenia w ostatnim miesiącu. Dane pokazują, że największa liczba młodych osób po raz pierwszy pali w wieku 10–13 lat, co wskazuje na potrzebę intensyfikacji działań profilaktycznych w szkołach podstawowych.

Napoje energetyczne

Edukacja na temat potencjalnych skutków nadmiernego spożycia napojów energetycznych, szczególnie wśród młodzieży jest jak najbardziej uzasadniona. 19% badanej młodzieży regularnie sięga po napoje energetyczne.

Uzależnienia behawioralne

Większość młodzieży spędza dziennie 1–4 godziny korzystając ze smartfona, ale ponad 20% korzysta powyżej 5 godzin, co może wpływać na ich funkcjonowanie społeczne i edukacyjne. Podobnie jak w przypadku smartfonów, większość młodzieży korzysta umiarkowanie z komputera, ale około 17% spędza ponad 5 godzin dziennie, co może zwiększać ryzyko uzależnień behawioralnych. Chociaż większość młodzieży nie gra w gry hazardowe, znacząca grupa (23%) uczestniczy w nich regularnie (powyżej 6 razy w roku). Loterie i automaty do gier są najczęściej wybierane, co wskazuje na potrzebę działań edukacyjnych i profilaktycznych.

Przemoc

Aż 38% (278 osób) młodzieży deklaruje, że kiedykolwiek doświadczyło przemocy — to bardzo wysoki wynik w porównaniu z danymi dorosłych (5,52%). Oznacza to, że co trzecia młoda osoba miała kontakt z przemocą, co jest alarmujące i wskazuje na konieczność zintensyfikowania działań profilaktycznych w szkołach i środowisku rówieśniczym. Młodzież jest bardziej otwarta na przyznawanie się do doświadczenia przemocy — co daje większą możliwość pracy prewencyjnej opartej na realnych danych. Spośród młodzieży, która kiedykolwiek doświadczyła przemocy (278 osób), 75% doznało jej w ciągu ostatniego roku. Najczęściej występującą formą przemocy jest psychiczna (przezywanie, wyśmiewanie, zastraszanie) – dotyczy prawie 3/4 młodzieży, która doświadczyła przemocy. Przemoc fizyczna dotknęła połowę młodzieży doświadczającej przemocy – wysoki odsetek wskazuje na znaczną skalę agresji w środowisku. Przemoc seksualna występuje rzadziej (7%), a zaniedbanie – 15%. Dane pokazują, że przemoc wobec

młodzieży jest często złożona, obejmująca różne formy agresji. Najczęstszym sprawcą przemocy wobec młodzieży są uczniowie ze szkoły – 59%, co wskazuje na wysoką skalę przemocy rówieśniczej.

W rodzinie najczęściej sprawcami są: rodzeństwo (31%), a rodzice – mama (11%) i tata (13%). W porównaniu z dorosłymi (1,1%), młodzież znacznie częściej angażuje się w akty agresji, co wskazuje na konieczność działań profilaktycznych w szkołach i środowisku rówieśniczym. Spośród młodzieży, która kiedykolwiek stosowała przemoc (199 osób), aż 80% stosowało ją w ciągu ostatniego roku.

Wskazuje to, że przemoc w tej grupie jest częsta i aktualna, a nie tylko incydentalna. Najczęstszą formą przemocy stosowaną przez młodzież jest przemoc fizyczna (72%). Przemoc wśród młodzieży ma inny profil niż u dorosłych – dominują formy fizyczne i rówieśnicze.

Programy prewencyjne powinny skupiać się na radzeniu sobie z impulsem agresji, rozwiązywaniu konfliktów i empatii.

Cyberprzemoc

Co piąta młoda osoba doświadczyła przemocy w Internecie, co pokazuje, że cyberprzemoc jest istotnym problemem w środowisku cyfrowym.

Cyberprzemoc obejmuje m.in. wyśmiewanie, nękanie, publikowanie kompromitujących treści czy groźby w sieci. Stosowanie cyberprzemocy jest mniej powszechne niż jej doświadczanie, ale nadal dotyczy prawie 1/12 młodych osób.

Problem ten jest powiązany z przemocą rówieśniczą w realnym świecie, ale wymaga specjalistycznych działań edukacyjnych i prewencyjnych w sieci.

Raport z przeprowadzonego terenowego szkolenia z audytem w punktach sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Andrychów

Audyt został przeprowadzony czterokrotnie w roku 2023, 2024 (dwukrotnie) i 2025 przez osobę (tajemniczego klienta), która w niedawnym czasie

ukończyła 18 rok życia, jednakże jej wygląd wskazuje że może być osobą niepełnoletnią.

W 2025 roku szkolenia terenowe wraz z audytem przeprowadzono w 112 punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych znajdujących się na terenie Gminy Andrychów. Na wskazane wyżej 112 punktów, w 50 sprzedawcy nie poprosili o dowód osobisty młodej osoby (tajemniczego klienta), natomiast w 62 punktach sprzedawcy poprosili o okazanie dowodu tożsamości. 9 punktów podczas audytu było nieczynnych. Wyniki wskazują, że w 2025 roku 55 % sprzedawców odmówiło sprzedaży alkoholu osobie wyglądającej na niepełnoletnią.

W 2024 roku szkolenia terenowe wraz z audytem przeprowadzono w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych znajdujących się na terenie Gminy Andrychów dwukrotnie i tak:

- podczas I audytu objętych punktów sprzedaży zostało: 119
- podczas II audytu objętych punktów sprzedaży zostało: 114
- nieczynnych punktów sprzedaży było odpowiednio: 6 i 11

Wyniki liczbowe audytu przedstawiają się następująco: Pierwsze badanie zrealizowano w 119 punktach, z czego w 57 sprzedawcy nie poprosili o dowód osobisty, natomiast w 62 punktach sprzedawcy, zapytali o okazanie dowodu tożsamości. W czasie tego audytu 6 punktów było zamkniętych/ nieczynnych. W drugim audycie przeprowadzono badanie w 114 punktach, z czego w 30 punktach sprzedawcy nie poprosili o dowód, natomiast w 84 punktach sprzedawcy poprosili o okazanie dowodu tożsamości. Wyniki te przekładają się na następujące wskaźniki procentowe: w pierwszym badaniu 48% sprzedawców nie zapytało o dowód tożsamości, a 52% sprzedawców odmówiło sprzedaży alkoholu osobie wyglądającej na nieletnią. Po przeprowadzonym w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych szkoleniu sprzedawców, w kolejnym audycie tego samego roku 74% sprzedawców odmówiło sprzedaży alkoholu osobie wyglądającej na nieletnią, a tylko 26% sprzedawców nie zapytało o dowód tożsamości.

W 2023 roku szkolenia terenowe wraz z audytem przeprowadzono w 115 punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych znajdujących się na terenie Gminy Andrychów. Był to pierwszy taki audyt i zarazem miał najgorsze wyniki wśród sprzedawców napojów alkoholowych, gdyż na 115 punktów w aż 88 sprzedawcy nie zapytali tajemniczego klienta o dowód osobisty, natomiast w 27 punktach sprzedawcy zapytali o okazanie dowodu tożsamości.

Wyniki procentowe tego badania kształtują się następująco: tylko 23% sprzedawców odmówiło sprzedaży alkoholu bez okazania dowodu osobistego, natomiast aż 77% sprzedawców bez wahania sprzedałoby alkohol osobie nieletniej.

Wyniki te, mimo że z każdym rokiem są bardziej optymistyczne, świadczą o tym, że sprzedaż alkoholu osobom nieletnim w Gminie Andrychów jest możliwa, a wyniki ewaluacji sugerują potrzebę szkoleń i kontroli, które pomogą w ograniczeniu dostępności alkoholu osobom wyglądającym na nieletnie i nietrzeźwe. Sytuację taką mimo corocznych prób wpływania na właścicieli i sprzedawców w punktach sprzedaży alkoholu może powodować częsta zmiana personelu w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, zbyt mała wiedza dotycząca przepisów wynikających z przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz zbyt mała świadomość społeczna na temat zagrożeń związanych ze zbyt wczesnym i ze zbyt częstym sięganiem po substancje psychoaktywne, w tym wypadku alkohol.

Dane dotyczące uzależnień występujących w Gminie Andrychów pozyskane z instytucji zajmujących się terapią i leczeniem

WOJEWÓDZKI SZPITAL PSYCHIATRYCZNY W ANDRYCHOWIE

W Andrychowie kluczowym podmiotem zajmującym się leczeniem uzależnień: od alkoholu, substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz świadczeniem pomocy osobom współuzależnionym jest Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie.

Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie w swojej strukturze posiada nowoczesne oddziały psychiatryczne, oddział leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych, oddział terapii uzależnień od alkoholu, oddział dzienny psychiatryczny, oddział dzienny terapii uzależnień, poradnię zdrowia psychicznego oraz poradnię dla dzieci i młodzieży. Do Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego w Andrychowie przyjmowane są tylko osoby pełnoletnie, a dla osób od 14 do 18 roku działa Dzienny Oddział Psychiatryczny Rehabilitacyjny dla Dzieci i Młodzieży. U większości osób przyjmowanych w Poradni Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia oraz na Oddziale Dziennym Terapii Uzależnień Bliżej Niescharakteryzowanych diagnozowany jest zespół uzależnienia od alkoholu, następnie uzależnienie od wielu substancji psychoaktywnych (politoksykomania) oraz w obszarze uzależnień behawioralnych – patologiczny hazard. Przyjmowane są również osoby z podwójną diagnozą, np. uzależnienia chemiczne oraz zaburzenia psychiczne. Do Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia są przyjmowane osoby z diagnozą: zaburzenia adaptacyjne, osoby współuzależnione i osoby DDA. Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych zajmuje się leczeniem zespołów abstynencyjnych w przebiegu uzależnienia od alkoholu, leków uspokajających i nasennych oraz substancji psychoaktywnych. Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu jest oddziałem zajmującym się diagnostyką, leczeniem i rehabilitacją osób uzależnionych od alkoholu. Do oddziału są przyjmowane również osoby kierowane przez sądy.

Szczegółowe zestawienie dotyczące liczby osób z terenu gminy i miasta Andrychów na przestrzeni lat 2022-2024 korzystających z terapii uzależnień przedstawiają poniższe tabele.

2022 rok						
Oddział	L. osób	Wiek		Płeć	Zobowiązani do leczenia	
Oddział Leczenia Abstynencyjnych Zespołów Alkoholowych	84	do 60 r.ż.	67	kobiet	8	0
		pow. 60 r.ż.	17	mężczyzn	76	1
Oddział Terapii Uzależnień od Alkoholu	48	do 60 r.ż.	39	kobiet	7	
		pow. 60 r.ż.	9	mężczyzn	41	
Oddział Dzienny Terapii Uzależnień Bliżej Niescharakteryzowanych	45	do 60 r.ż.	39	kobiet	5	
		pow. 60 r.ż.	6	mężczyzn	40	
Poradnia Terapii Uzależnień	172	do 60 r.ż.	146	kobiet	65	
		pow. 60 r.ż.	26	mężczyzn	107	

Źródło: Dane otrzymane od Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego.

2023 rok						
Oddział	L. osób	Wiek		Płeć		Zobowiązani do leczenia
Oddział Leczenia Abstynencyjnych Zespołów Alkoholowych	112	do 60 r.ż.	95	kobiet	16	3
		pow. 60 r.ż.	17	mężczyzn	96	4
Oddział Terapii Uzależnień od Alkoholu	60	do 60 r.ż.	51	kobiet	11	
		pow. 60 r.ż.	9	mężczyzn	49	
Oddział Dzienny Terapii Uzależnień Bliżej Niescharakteryzowanych	58	do 60 r.ż.	50	kobiet	10	
		pow. 60 r.ż.	8	mężczyzn	48	
Poradnia Terapii Uzależnień	203	do 60 r.ż.	173	kobiet	86	
		pow. 60 r.ż.	30	mężczyzn	117	

Źródło: Dane otrzymane od Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego.

2024 rok						
Oddział	L. osób	Wiek		Płeć		Zobowiązani do leczenia
Oddział Leczenia Abstynencyjnych Zespołów Alkoholowych	105	do 60 r.ż.	89	kobiet	14	3
		pow.60 r.ż.	16	mężczyzn	91	9
Oddział Terapii Uzależnień od Alkoholu	66	do 60 r.ż.	51	kobiet	9	
		pow.60 r.ż.	15	mężczyzn	57	
Oddział Dzienny Terapii Uzależnień Bliżej Niescharakteryzowanych	48	do 60 r.ż.	38	kobiet	12	
		pow.60 r.ż.	10	mężczyzn	36	
Poradnia Terapii Uzależnień	191	do 60 r.ż.	164	kobiet	85	
		pow.60 r.ż.	27	mężczyzn	106	

Źródło: Dane otrzymane od Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego.

W latach 2022–2024 zanotowano wyraźny wzrost liczby osób korzystających z usług oddziałów i poradni terapii uzależnień. Łączna liczba osób objętych pomocą wzrosła z 349 w 2022 roku do 410 w roku 2024, przy czym największe obciążenie systemu zanotowano w 2023 roku (433 osoby). W ciągu dwóch lat daje to wzrost na poziomie 17,5%, co świadczy o rosnącym zapotrzebowaniu na usługi leczenia odwykowego oraz zwiększonej gotowości mieszkańców do podejmowania leczenia. Najwyższą liczbę osób każdego roku odnotowuje Poradnia Terapii Uzależnień, co potwierdza jej rolę jako podstawowej i najbardziej dostępnej formy wsparcia. We wszystkich trzech latach dominującą grupę stanowili pacjenci do 60. roku życia. Udział osób powyżej 60 lat utrzymuje się na względnie stałym poziomie (od 13% do 17%). Dane te potwierdzają, że największą grupą pacjentów pozostają osoby w wieku produkcyjnym, często aktywne zawodowo, a więc znajdujące się w grupie szczególnego ryzyka z uwagi na stres, obciążenia społeczne i zawodowe. We wszystkich latach wyraźnie przeważali mężczyźni. Jednocześnie zauważalna jest wzrastająca liczba kobiet, która od 2022 r. podniosła się aż o 41%. Może to świadczyć o: wzroście świadomości zdrowotnej kobiet, większej gotowości do podjęcia leczenia, zmianach społecznych i kulturowych związanych z mniejszą stygmatyzacją leczenia uzależnień. W latach 2022–2024 odnotowano istotny wzrost, aż dwunastokrotny, liczby pacjentów zobowiązanych do leczenia decyzją sądu w ciągu dwóch lat. Wskazuje to na rosnącą liczbę interwencji kryzysowych związanych z nadużywaniem alkoholu oraz zwiększoną współpracę służb w zakresie kierowania osób zagrażających zdrowiu lub życiu na przymusowe leczenie. Wzrost liczby mieszkańców korzystających z leczenia świadczy o potrzebie utrzymania i wzmacniania dostępności usług terapeutycznych, profilaktycznych i edukacyjnych, gdzie jedną z ważniejszych grup są osoby w wieku aktywności zawodowej, które stanowią zdecydowaną większość pacjentów. Dynamiczny wzrost osób kierowanych do Komisji w celu zobowiązania ich do leczenia wymaga rozszerzenia współpracy pomiędzy

GKRPA, ZI, sądami, OPS, policją oraz monitorowania jakości podejmowanych interwencji.

ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ W WADOWICACH

Osoby uzależnione i współuzależnione z Gminy Andrychów korzystają również z terapii uzależnień oraz współuzależnienia od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych w Poradni Leczenia Uzależnień w Wadowicach.

Zestawienie liczby osób z terenu gminy Andrychów, korzystających z terapii uzależnień w Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Wadowicach w latach 2022-2024.

W analizowanym okresie z pomocy szpitalnej skorzystały łącznie **52 osoby**. Pacjenci zgłaszali się przede wszystkim z diagnozami związanymi z uzależnieniami od alkoholu, w tym:

- **F10.1** – szkodliwe używanie alkoholu,
- **F10.2** – zespół uzależnienia od alkoholu,
- **F19.2** – zespół uzależnienia od wielu substancji.

Przedział wiekowy pacjentów wynosił od **19 do 69 lat**, z wyraźną przewagą mężczyzn (47 osób), podczas gdy kobiety stanowiły mniejszość (5 osób). Większość pacjentów (42 osoby) zgłosiła się na leczenie dobrowolnie, natomiast **10 osób zostało skierowanych na terapię na mocy zobowiązania sądowego**.

Dane potwierdzają dominujący charakter problemów alkoholowych wśród osób hospitalizowanych. Wysoki odsetek zgłoszeń dobrowolnych wskazuje na rosnącą świadomość potrzeby leczenia oraz gotowość do korzystania z pomocy. Liczna grupa pacjentów zobowiązanych do leczenia przez sąd określa potrzebę dalszej współpracy instytucji wymiaru sprawiedliwości z placówkami leczniczymi. Szeroki przedział wiekowy świadczy o potrzebie

dostosowania działań terapeutycznych do różnych grup wiekowych, z uwzględnieniem specyfiki problemów osób młodszych i starszych.

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W ANDRYCHOWIE - PUNKTY KONSULTACYJNE

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Andrychowie mieszkańcy Gminy Andrychów mogą skorzystać z punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą. W punkcie oferowana jest pomoc indywidualna oraz grupowa w zakresie uzależnienia od alkoholu i przeciwdziałania przemocy domowej.

Zestawienie liczby osób z terenu Gminy Andrychów, korzystających z Punktu Konsultacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Andrychowie dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w latach 2022-2024.

Rok	Wskaźniki	Ogółem	Mężczyźni uzależnieni	Kobiety uzależnione	Osoby współuzależnione
2022	Liczba osób, którym udzielono porady	39	19	7	13
2022	Liczba porad	205	115	22	68
2022	Uczestnictwo w grupach Niebieska Karta	7	Brak danych	Brak danych	Brak danych

2023	Liczba osób, którym udzielono porady	47	26	9	12
2023	Liczba porad	211	105	43	63
2023	Uczestnictwo w grupach Niebieska Karta	9	Brak danych	Brak danych	Brak danych
2024	Liczba osób, którym udzielono porady	43	28	7	8
2024	Liczba porad	140	70	45	25
2024	Uczestnictwo w grupach Niebieska Karta	7	Brak danych	Brak danych	Brak danych

Źródło: Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Andrychowie.

Mieszkańcy Gminy Andrychów mogą również skorzystać z Punktu Konsultacyjnego Ośrodka Pomocy w Andrychowie, gdzie udzielane są konsultacje w zakresie uzależnień chemicznych i behawioralnych. W punkcie można uzyskać pomoc z zakresu:

- porad, informacji, konsultacji psychologicznych odnośnie profilaktyki uzależnienia,

- zasad postępowania w sytuacji istnienia zagrożenia uzależnieniem,
- diagnozy stopnia zaawansowania w uzależnieniu i zalecenia do skorzystania z ośrodków detoksykacyjnych lub leczniczych,
- informacji na temat testów wykrywających substancje psychoaktywne,
- informacji o ośrodkach profilaktycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych zajmujących się uzależnieniami behawioralnymi oraz uzależnieniami od narkotyków.

Zestawienie liczby osób z terenu Gminy Andrychów, korzystających z Punktu Konsultacyjnego w zakresie narkomanii i uzależnień behawioralnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Andrychowie w latach 2022-2024.

	2022	2023	2024
Konsultacje	49 spotkań 29 osób dorośłych 20 nieletnich	49 spotkań 42 osób dorośłych 14 nieletnich	60 spotkań 46 osób dorośłych 17 nieletnich
Teleporady	4 konsultacje	7 konsultacji	-----

Źródło: Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Andrychowie.

Punkt konsultacyjny i poradnictwa rodzinnego dla osób, par i rodzin przeżywających kryzysy i trudności w relacjach, zamieszkujących Gminę Andrychów

- **FORMY UDZIELANEJ POMOCY:**
- Konsultacje i poradnictwo rodzinne – rozwiązywanie bieżących trudności
- Wsparcie terapeutyczne rodzin, małżeństw oraz par w trudnościach i sytuacjach kryzysowych
- Rozpoznawanie problemów
- Poradnictwo
- Psychoedukacja

- Kierowanie do miejsc pomocowych , służb i instytucji zajmujących się pomocą dla rodziny.

Punkt wznowił swoją działalność po kilkuletniej przerwie od 1 kwietnia 2025 r.

Ośrodek Pomocy Społecznej oferuje również pomoc psychologiczną dla dzieci i młodzieży. Poradnictwo najczęściej dotyczy wspomagania dziecka w trudnościach emocjonalnych, społecznych, komunikacyjnych, szkolnych oraz problemach uzależnień. To również pomoc skierowana do rodziców / opiekunów dzieci, mających pytania w zakresie sytuacji rodzinnych, szkolnych, rówieśniczych.

Zestawienie liczby osób z terenu Gminy Andrychów, korzystających z poradnictwa psychologicznego dla dzieci i młodzieży w Ośrodku Pomocy Społecznej w Andrychowie w latach 2022-2024.

Rok	Konsultacje Stacjonarne	Konsultacje telefoniczne	Liczba osób dorosłych	Liczba dzieci
2022	560	11	162	384
2023	535	17	30	481
2024	208 (styczeń – czerwiec)	9	38	161

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Andrychowie

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Gmina Andrychów ściśle współpracuje z organizacjami pozarządowymi, które realizują całoroczne programy pomocowe dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

Andrychowskie Stowarzyszenie Trzeźwości Klub Integracji Społecznej „Watra” prowadzi działalność statutową na rzecz osób, które:

- są osobami uzależnionymi od alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- były lub są leczone z uzależnienia od alkoholu,
- są współuzależnione,
- są ofiarami przemocy domowej,
- są zagrożone wykluczeniem społecznym,
- są niepełnosprawne,
- sympatyzują z ruchem abstynenckim.

Stowarzyszenie udziela pomocy terapeutycznej dla osób w/w i członków ich rodzin, organizuje obozy terapeutyczne, maratony, spotkania integracyjne oraz prowadzi grupy terapeutyczne, samopomocowe oraz warsztaty.

Zestawienie danych dotyczących działalności Andrychowskiego Stowarzyszenia Trzeźwości Klub Integracji Społecznej „Watra” w latach 2022-2024.

	2022	2023	2024
Terapia osób uzależnionych grupa podstawowa	8	10	15
Terapia osób uzależnionych i współuzależnionych grupa zaawansowana	22	18	20
Psychoterapia indywidualna	18	20	15
Rozmowy pierwszego kontaktu	46	38	49
Warsztaty terapeutyczne	25	40	46

Źródło: dane otrzymane od Andrychowskiego Stowarzyszenia Trzeźwości
Klub Integracji Społecznej „Watra”

KOMISARIAT POLICJI W ANDRYCHOWIE

Funkcjonariusze Komisariatu Policji w Andrychowie w latach 2022-2024 prowadzili liczne działania prewencyjno-kontrolne i interwencyjne, które prezentuje poniższa tabela.

Zestawienie danych dotyczących działań Komisariatu Policji w Andrychowie w latach 2022-2024.

	2022	2023	2024
Nietrzeźwi kierujący	Zatrzymano 37 osób	Zatrzymano 33 osób	Zatrzymano 35 osób
Pod działaniem środków odurzających	3	1	1
Posiadanie środków odurzających	19	21	18
Znęcanie	1	5	13

Źródło: dane otrzymane z Komisariatu Policji w Andrychowie

Najczęściej ujawniane środki odurzające to: konopie indyjskie, mefedron oraz amfetamina.

Trend wskazuje na stały problem nietrzeźwych kierowców, co wymaga dalszej edukacji i kontroli drogowej w kontekście profilaktyki uzależnień i bezpieczeństwa publicznego.

Natomiast Przemoc i znęcanie to wyraźny wzrost interwencji co wymaga wzmocnienia programów przeciwdziałania przemocy domowej, wsparcia

psychologicznego i programów terapeutycznych dla osób stosujących przemoc i osób doznających przemocy.

Liczba osób odprowadzona przez funkcjonariuszy Policji do Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku Białej (OPPA):

2022 r.- 156 osób

2023 r. – 125 osób

2024 r. – 187 osób

Liczba osób wobec których były kierowane wnioski o ukaranie, bądź były nakładane Mandaty Karne Kredytowane (MKK) za popełnione wykroczenia z art. 51§2 kw:

Lata	Wnioski o ukaranie	MKK
2022	33	16
2023	31	35
2024	31	42

Źródło: dane otrzymane z Komisariatu Policji w Andrychowie

Spada liczba formalnych wniosków o ukaranie (minimalnie) w stosunku do 2022, natomiast rośnie liczba mandatów - zmiana strategii działania policji z karania formalnego na szybkie reagowanie mandatami. Może to mieć wpływ na profilaktykę lokalną – większa (szybsza) widoczność konsekwencji prawnych nadużywania alkoholu w przestrzeni publicznej, może być swego rodzaju działaniem profilaktycznym.

Nietrzeźwi kierowcy i używanie alkoholu w przestrzeni publicznej – wymaga kontynuacji działań edukacyjnych, realizacji kampanii społecznych oraz zwiększenia liczby patroli policyjnych.

STRAŻ MIEJSKA W ANDRYCHOWIE

Straż Miejska w Andrychowie prowadzi szereg działań profilaktycznych i prewencyjnych na terenie Gminy Andrychów, polegających na

systematycznym patrolowaniu miejsc publicznych, a w szczególności miejsc najbardziej zagrożonych wykroczeniami i przestępstwami popełnianymi pod wpływem alkoholu: centrum miasta- park miejski, ul. Rynek, os. 200-lecia, ul. Włókniarzy, ul. Lenartowicza, ul. Starowiejska, ul. Metalowców, ul. 1 Maja, ul. Krakowska oraz tereny przy mostach kolejowych i transportowych na rzece Wieprzówce.

Zestawienie danych dotyczących działań Straży Miejskiej, interwencji związanych z nadużyciem alkoholu w Andrychowie w latach 2022-2024.

Rok	2022	2023	2024
Liczba interwencji	227	230	174
Liczba osób	141	210	174

Źródło: dane otrzymane od Straży Miejskiej w Andrychowie

Liczba osób, wobec których Strażnicy Miejscy prowadzili działania celem umieszczenia w Ośrodku Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku Białej.

Rok	2022	2023	2024
Liczba osób	13	34	75
Mężczyźni	12	31	71
Kobiety	1	3	4
Nieletni	-	-	-

Źródło: dane otrzymane od Straży Miejskiej w Andrychowie

Wzrost liczby osób kierowanych do OPPA wskazuje na rozwijającą się skuteczność działań prewencyjno-interwencyjnych Straży Miejskiej oraz większą wykrywalność przypadków nadużywania alkoholu. Wyraźny wzrost liczby osób kierowanych do OPPA: z 13 w 2022 roku do 75 w 2024 roku (ponad 5-krotny wzrost).

Dominują mężczyźni (ponad 94% wszystkich przypadków), co odzwierciedla strukturę osób nadużywających alkoholu w środowisku lokalnym.

GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W ANDRYCHOWIE

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) prowadzi w szczególności inicjujące działania w zakresie określonym w ust. 1 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Przedmiotem działania Komisji jest prowadzenie zadań związanych z problematyką uzależnień na terenie Gminy Andrychów w oparciu o Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomani i Innym Uzależnieniom.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2022	2023	2024
Posiedzenia plenarne	12	13	12
Wnioski o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	47	48	29
Wnioski o podjęcie postępowania w sprawie	39	31	35

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2022	2023	2024
leczenia odwykowego			
Spotkania i sprawy	11/174	10/153	11/241
Przeprowadzone rozmowy	80	55	79
Skierowania na badanie przez biegłych sądowych	43	64	61
Wnioski o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	79	59	110

Źródło: dane otrzymane od Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Stała aktywność komisji – liczba posiedzeń i prowadzonych spraw pokazuje, że komisja pełni istotną rolę w lokalnej polityce przeciwdziałania uzależnieniom. Natomiast wzrost liczby spraw i przymusowych wniosków o leczenie w 2024 roku sugeruje narastające problemy alkoholowe w gminie, które wymagają wzmocnienia działań profilaktycznych i edukacyjnych. Rozmowy profilaktyczne i badania biegłych pozostają kluczowymi narzędziami prewencji i interwencji, a ich liczba pokazuje stałe zaangażowanie komisji w pomoc mieszkańcom.

Dane wskazują na potrzebę wzmocnienia działań profilaktycznych między komisją, służbami medycznymi, policją i strażą miejską w celu skutecznego ograniczenia problemów alkoholowych w społeczności lokalnej.

GMINNY ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY KOALICJA PRZECIW PRZEMOCY W ANDRYCHOWIE

Zespół Interdyscyplinarny jest jednym z elementów budowania lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy domowej. Celem funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, ochrony osób doznających przemocy domowej oraz inicjowanie i wspieranie działań profilaktyczno-edukacyjnych na terenie naszej Gminy.

Działalność Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego – Koalicja Przeciw Przemocy	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Procedury „Niebieskie Karty”	38	51	83
Rodziny objęte pomocą	76	82	101
Grupy dniagnostyczno- pomocowe	36	46	72

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Andrychowie

Wzrost o 118% w ciągu dwóch lat oznacza, że liczba procedur niemal się podwoiła. Wskazuje to na rosnącą liczbę interwencji związanych z przemocą i lepsze wykrywanie problemów. Podwojenie liczby grup wskazuje

na rozszerzenie działań grupowych, które są często kluczowe w pracy z osobami doświadczającymi przemocy i rodzinami w trudnej sytuacji.

ROZDZIAŁ III Cele Programu

Cel główny programu:

Wzmacnianie oddziaływań w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizowanie rozmiarów aktualnie istniejących problemów społecznych, zdrowotnych i prawnych wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych, a także wynikających z uzależnień behawioralnych wśród mieszkańców Gminy Andrychów, poprzez skoordynowane działania edukacyjne, prewencyjne i terapeutyczne z udziałem służb medycznych, policji, straży miejskiej i gminnej komisji.

Cele szczegółowe programu:

1. Zmiana wzorców spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych poprzez prowadzenie kampanii edukacyjnych, programów profilaktycznych oraz wsparcie działań prewencyjnych w szkołach i środowisku lokalnym.
2. Ograniczenie używania alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych przez osoby niepełnoletnie poprzez wdrażanie programów profilaktycznych, kontroli dostępu do alkoholu oraz działań edukacyjnych skierowanych do młodzieży i dorosłych.
3. Wczesne reagowanie na problemy związane z uzależnieniami – zwiększenie dostępności badań i kierowania na leczenie odwykowe osób dorosłych oraz młodzieży wykazującej ryzykowne zachowania związane z alkoholem i substancjami psychoaktywnymi.
4. Kształtowanie właściwych postaw wobec problemów alkoholowych, narkomanii i uzależnień behawioralnych wśród mieszkańców Gminy Andrychów poprzez działania edukacyjne, warsztaty i spotkania informacyjne.

5. Minimalizowanie negatywnych skutków zdrowotnych, społecznych i prawnych wynikających z nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, poprzez monitorowanie problemu, współpracę z policją, strażą miejską oraz Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i interwencje prewencyjne.
6. Rozwijanie dostępności działań terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz ich rodzin, a także dla osób stosujących przemoc i osób doznających przemocy domowej.
7. Wspieranie działań prewencyjnych i informacyjnych – podnoszenie świadomości społecznej na temat skutków nadużywania alkoholu i narkotyków, promowanie zdrowego stylu życia i abstynencji.
8. Zmniejszenie liczby naruszeń prawa związanych z alkoholem, narkotykami i przemocą poprzez koordynację działań prewencyjnych, edukacyjnych i interwencyjnych realizowanych przez instytucje publiczne i organizacje pozarządowe.
9. Współpraca międzyinstytucjonalna – skuteczne łączenie działań szpitali, służb mundurowych, gminnej komisji, zespołu interdyscyplinarnego, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnej w celu kompleksowego rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy.

ROZDZIAŁ IV Zadania Programu i sposoby ich realizacji
 Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomani i Innym Uzależnieniom na lata 2026-2029 będą realizowane w zgodzie z zadaniami zawartymi w Narodowym Programie Zdrowia w ramach realizacji celu operacyjnego 2: Profilaktyka uzależnień oraz celu operacyjnego 3: Promocja zdrowia psychicznego.

Lp.	Zadania wynikające z ustawy	Zadania szczegółowe	Wskaźniki	Harmonogram realizacji zadań
1.	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniami	Prowadzenie punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych (alkohol, narkotyki, uzależnienia behawioralne) i członków ich rodzin Współpraca z placówkami ochrony zdrowia w celu zapewnienia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób	- liczba osób korzystających z porad w punktach konsultacyjnych, - liczba udzielonych porad - liczba osób objętych programami terapeutycznymi - liczba programów realizowanych	Cały okres realizacji programu Cały okres realizacji programu

	uzależnionych i współuzależnionych	w placówkach leczenia uzależnień	Cały okres realizacji programu
2.	Wspieranie i realizacja programów wczesnej interwencji (Fred goes net, Candis itp)	- liczba uczestników programów wczesnej interwencji - liczba przeprowadzonych programów wczesnej interwencji - liczba placówek realizujących programy wczesnej interwencji	Cały okres realizacji programu – według potrzeb
	Wspieranie działalności środowisk abstynenckich	- liczba zrealizowanych działań	
	Współpraca z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym Koalicja Przeciw Przemocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (w tym zatrudnienie pracownika,	- liczba założonych niebieskich kart, - liczba osób z którymi zespoły robocze prowadziły rozmowy - liczba zespołów roboczych	

	a w szczególności ochrony przed przemocą domową	działania profilaktyczne, superwizje, szkolenia i materiały edukacyjne)	- liczba osób, które zostały objęte działaniami terapeutycznymi	
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom	Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób, par i rodzin przeżywających kryzysy i trudności w relacjach. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego dla dzieci, młodzieży, rodziców i osób dorosłych	- liczba osób korzystających z porad w punktach konsultacyjnych, - liczba udzielonych porad	Cały okres realizacji programu
	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom	Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego -	- liczba dzieci korzystających ze wsparcia Świetlicy - liczba dzieci korzystających z socjoterapii - liczba zorganizowanych zajęć dla dzieci i rodzin	Cały okres realizacji programu – według potrzeb

behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych	Świetlice Środowiskowej - zatrudnienie pracowników merytorycznych, realizacja programu profilaktycznego Świetlice, dożywianie dzieci uczestniczących w zajęciach, zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży (w tym organizacja wypoczynku zimowego i letniego)	Upowszechnianie i realizacja oferty, oraz wdrażanie uniwersalnych programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, adresowanych	- liczba realizowanych programów profilaktycznych - liczba placówek realizujących programy profilaktyczne - liczba dzieci i młodzieży biorących udział w programach profilaktycznych	Cały okres realizacji programu – według potrzeb

		do dzieci, młodzieży, rodziców, nauczycieli i wychowawców	w placówkach oświatowych i opiekuńczych - liczba osób objętych działaniami	
		Realizacja działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym oraz przemocy, a także promocji zdrowego stylu życia - w postaci warsztatów i spotkań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży	- liczba realizowanych programów profilaktycznych - liczba placówek realizujących programy profilaktyczne - liczba osób biorących udział w programach profilaktycznych	Cały okres realizacji programu – według potrzeb

	Realizacja działań profilaktycznych i edukacyjnych dla nauczycieli, pedagogów, wychowawców z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom, przeciwdziałania zachowaniom ryzykownym, promocji zdrowego stylu życia w ramach profilaktyki zintegrowanej	- liczba osób biorących udział w działaniach profilaktycznych i edukacyjnych - liczba działań - liczba realizowanych programów	Cały okres realizacji programu – według potrzeb
	Realizacja działań profilaktycznych i edukacyjnych dla rodziców z zakresu budowania właściwych relacji w rodzinie, promocji zdrowego stylu życia oraz przeciwdziałania uzależnieniom	- liczba osób biorących udział w działaniach profilaktycznych i edukacyjnych - liczba działań - liczba realizowanych programów	Cały okres realizacji programu – według potrzeb

		Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem uzależnień, dofinansowanie szkoleń dla pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej z zakresu socjoterapii, profilaktyki uzależnień, itp.	- liczba osób biorących udział w edukacyjnych i szkoleniach - liczba działań	Cały okres realizacji programu – według potrzeb
		Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki uzależnień w tym, w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie		

	Organizacja szkoleń, konferencji i warsztatów, udział w różnych formach szkoleniowych i warsztatowych w zakresie uzależnień i przeciwdziałania przemocy,	- liczba szkoleń, konferencji, warsztatów - liczba osób biorących udział w formach szkoleniowych	Cały okres realizacji programu – według potrzeb
	Prowadzenie superwizji lub konsultacji dla pracowników udzielających pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i rodzinom z problemem alkoholowym, problemem używania innych substancji psychoaktywnych, problemem przemocy domowej	- liczba przeprowadzonych superwizji - liczba pracowników biorących udział w superwizji	Cały okres realizacji programu – według potrzeb
	Przygotowanie, wdrażanie i przeprowadzanie kampanii społecznych adresowanych do różnych grup docelowych	- liczba realizowanych kampanii - liczba zrealizowanych działań w zakresie kampanii	Cały okres realizacji programu – według potrzeb

		w zakresie profilaktyki uzależnień, zachowań ryzykownych młodzieży, zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych, promowania bezpieczeństwa, wartości rodzinnych oraz zdrowia, skierowanych do różnych grup społecznych	- liczba osób biorących udział w realizowanych działaniach	
	Prowadzenie działań informacyjnych dotyczących możliwości otrzymania pomocy specjalistycznej- w tym wykonanie, zakup i dystrybucja materiałów informacyjno- edukacyjnych o tematyce uzależnień	- liczba materiałów profilaktycznych - liczba placówek w których materiały profilaktyczne są dystrybuowane - liczba działań edukacyjnych - liczba osób uczestniczących w realizowanych działaniach	Cały okres realizacji programu	

	Upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin przez bieżącą aktualizację baz danych i ich udostępnianie	- liczba udostępnianych informacji w środkach masowego przekazu,	Cały okres realizacji programu – według potrzeb
	Promowanie zdrowego stylu życia i abstynencji poprzez publikację artykułów i informacji prasowych oraz audycje radiowe; współpraca z mediami lokalnymi w zakresie promowania życia wolnego od nałogów	- liczba publikacji prasowych - liczba audycji radiowych - liczba informacji w lokalnych mediach	Cały okres realizacji programu – według potrzeb

	Działalność w zakresie profilaktyki uzależnień – zakup wyposażenia, materiałów i pomocy niezbędnych do prowadzenia zajęć i programów profilaktycznych, bieżące utrzymanie i remonty budynku Ośrodka, promocja działalności Ośrodka w środowisku lokalnym,	-liczba zakupionych materiałów, pomocy dydaktycznych, wyposażenia - liczba zrealizowanych działań	Cały okres realizacji programu – według potrzeb
	Działalność na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców, podejmowanie działań edukacyjnych zwiększających bezpieczeństwo w środkach i obiektach komunikacji publicznej,	- liczba zorganizowanych działań edukacyjnych - liczba osób objętych działaniami	Cały okres realizacji programu – według potrzeb

		Podjęmowanie działań edukacyjnych, skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim,	- liczba działań edukacyjnych - liczba osób uczestniczących w realizowanych działaniach	Cały okres realizacji programu – według potrzeb
4.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii;	Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym obsługa administracyjno – kancelaryjna Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych m.in: - ustalanie i wypłacanie wynagrodzeń członkom komisji za realizację zadań wynikających z ustawy	- liczba wniosków kierowanych do Komisji o objęcie leczeniem odwykowym - liczba osób z którymi członkowie Komisji przeprowadzili rozmowy motywujące, - liczba wniosków, które Komisja skierowała do sądu o wydanie postanowienia	Cały okres realizacji programu

		o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, - sporządzanie postanowień związanych z opiniowaniem wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych - opłacanie kosztów sądowych i kosztów powołania biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia, - szkolenia członków Komisji - wyposażenie biura Komisji	o obowiązku podjęcia leczenia odwykowego	
	Prowadzenie działań profilaktycznych wobec osób doprowadzonych do wytrzeźwienia. Dofinansowanie do bieżących kosztów działalności izby	- liczba podjętych działań - liczba osób doprowadzonych do wytrzeźwienia		Cały okres realizacji programu

	wytrzeźwień w związku z pobytem osób z terenu Gminy Andrychów		
	Współpraca ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami pozarządowymi oraz wspieranie działań w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, współorganizowanie przedsięwzięć o charakterze pomocowym, edukacyjnym oraz profilaktycznym realizowanych przez instytucje i stowarzyszenia w tym: udzielanie dotacji w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom	- liczba stowarzyszeń i innych organizacji współpracujących - liczba osób biorących udział w programach terapeutycznych i rehabilitacyjnych - liczba przedsięwzięć, - liczba programów objętych dotacją	Cały okres realizacji programu

	społecznym dla organizacji pozarządowych		
	Współpraca ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami pozarządowymi oraz wspieranie działań w obszarze profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) współorganizowanie przedsięwzięć o charakterze pomocowym, edukacyjnym oraz profilaktycznym realizowanych przez instytucje i stowarzyszenia w tym: udzielanie dotacji w zakresie terapii zaburzeń w zachowaniu	- liczba stowarzyszeń i innych organizacji współpracujących - liczba osób biorących udział w programach terapeutycznych i rehabilitacyjnych - liczba przedsięwzięć, -liczba programów objętych dotacją	Cały okres realizacji programu

	i rozwoju dzieci z rodzin alkoholowych dla organizacji pozarządowych	Udzielanie dotacji dla organizacji pozarządowych na wykonanie zadania w zakresie organizacji wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży,	- liczba organizacji pozarządowych korzystających z dotacji - liczba dzieci objętych działaniami podczas wypoczynku - liczba realizowanych programów	Czerwiec – sierpień w okresie trwania programu – według potrzeb
5.	Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego	Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz podejmowanie interwencji w przypadku złamania zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, (funkcjonariusze Policji, funkcjonariusze Straży Miejskiej, upoważnieni przez	- liczba punktów sprzedaży - liczba przeprowadzonych kontroli - liczba podejmowanych interwencji	Cały okres realizacji programu – według potrzeb

	Burmistrza pracownicy Urzędu Miejskiego).			
	Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości w miejscach publicznych poprzez umocnienie współpracy interdyscyplinarnej odpowiednich służb i instytucji Policji, Straży Miejskiej (dofinansowanie Straży Miejskiej z przeznaczeniem na zatrudnienie strażników miejskich podejmujących działania w zakresie realizacji niniejszego programu).	- liczba podjętych działań	Cały okres realizacji programu – według potrzeb	
6.	Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów	- liczba podejmowanych działań	Cały okres realizacji programu	

	integracji społecznej i klubów integracji społecznej	i rozwiązywania problemów uzależnień		
--	--	---	--	--

Mat. Nr. 52 str. 31

ROZDZIAŁ V Adresaci programu

Adresatami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Innym Uzależnieniom są wszyscy mieszkańcy Gminy Andrychów, a w szczególności:

- dzieci i młodzież,
- rodzice, opiekunowie i wychowawcy, nauczyciele,
- osoby używające alkoholu, narkotyków oraz osoby uzależnione, w tym również behawioralnie,
- sprzedawcy napojów alkoholowych,
- użytkownicy ruchu drogowego,
- rodziny osób uzależnionych,
- pracownicy instytucji i organizacji działających na terenie Gminy Andrychów, pracujący w obszarze edukacji, zdrowia, pomocy społecznej, prewencji, profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

ROZDZIAŁ VI Realizatorzy zadań

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Innym Uzależnieniom na lata 2026-2029 jest Urząd Miejski w Andrychowie poprzez Ośrodek Pomocy Społecznej w Andrychowie, który w celu realizacji Programu współpracuje głównie z:

- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Andrychowie,
- Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym Koalicja Przeciw Przemocy w Andrychowie,
- Wojewódzkim Szpitalem Psychiatrycznym w Andrychowie,
- Ośrodkiem Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Andrychowie,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wadowicach,

- Stowarzyszeniami Trzeźwościowymi, grupami wsparcia, grupami samopomocowymi AA, wspólnotami i ruchami abstynenckimi,
- organizacjami pozarządowymi,
- Komisariatem Policji w Andrychowie,
- Komendą Powiatową Policji w Wadowicach,
- Strażą Miejską w Andrychowie,
- Sądem Rejonowym w Wadowicach,
- placówkami oświatowymi,
- parafiami,
- oraz innymi instytucjami i osobami w zakresie wspólnego reagowania na występujące, problemy m.in. Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, NZOZ-y, Polskie Towarzystwo Psychologiczne, Kuchnia św. Brata Alberta, Centrum Kultury i Wypoczynku w Andrychowie, Miejska Biblioteka Publiczna w Andrychowie, Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec Andrychów, kluby sportowe, podmioty wykonujące działalność leczniczą w zakresie leczenia odwykowego.

Za priorytetowych partnerów uznaje się organizacje pożytku publicznego lub organizacje pozarządowe prowadzące działalność pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2025 r. poz. 1338 z późn. zm.).

Realizowane będą zadania z art.4 ust. 1 pkt 32. tejże ustawy w zakresie „przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym”

ROZDZIAŁ VII Finansowanie programu

Realizacja zadań Programu finansowana będzie ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie Gminy Andrychów w latach 2026-2029. Środki finansowe pochodzić będą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz opłat ze sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, czyli tzw. małych. Wszystkie środki finansowe przeznaczone zostaną na realizację zadań zaplanowanych w niniejszym Programie oraz zadań

realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym również na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

Środki finansowe pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, oraz opłat ze sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, czyli tzw. małpek, niewykorzystane w danym roku na realizację zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Innym Uzależnieniom zostają przeniesione do wykorzystania w Programie w roku następnym.

Środki finansowe przeznaczone na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Innym Uzależnieniom zatwierdzone są przez Radę Miejską w Andrychowie w uchwale budżetowej na każdy rok trwania programu.

ROZDZIAŁ VIII Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Andrychowie za wykonywane czynności zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przysługuje wynagrodzenie:

- a) za udział w posiedzeniu plenarnym Komisji:
 - Przewodniczący Komisji lub zastępca w przypadku prowadzenia posiedzenia – 420,00 zł,
 - Sekretarz Komisji – 380,00 zł,
 - Członek Komisji – 320,00 zł,
- b) za udział w posiedzeniu Zespołu Orzekającego:
 - Przewodniczący Zespołu lub osoba pełniąca pod jego nieobecność tę funkcję – 250,00 zł
 - Członek Zespołu – 180,00 zł,

- c) za rozpatrzenie przez Zespół Orzekający wniosku o skierowanie na leczenie odwykowe (bez udziału strony, sprawy rozpatrzone zaocznie) – 12,00 zł.
- d) za rozpatrzenie przez Zespół Orzekający wniosku o skierowanie na leczenie odwykowe (z udziałem strony) – 24,00 zł.

Na inne czynności nie ujęte wyżej, a wynikające z realizacji Programu mogą być spisane odrębne umowy. Wynagrodzenie określone w pkt. a i b wypłaca się wg następujących zasad: niezależnie od czasu trwania posiedzenia, jeżeli w tym samym dniu uczestniczy się w więcej niż w jednym posiedzeniu – otrzymuje się jedno wynagrodzenie. Wypłata wynagrodzenia następuje po każdym miesiącu kalendarzowym, na podstawie rachunku wystawionego przez członka Komisji zgodnie z listą obecności, a dla czynności ujętych w pkt. c, d - dodatkowo w oparciu o pisemne sprawozdanie.

ROZDZIAŁ IX Monitoring i ewaluacja programu

1. Monitorowanie i rozpoznawanie problemów uzależnień występujących na terenie Gminy Andrychów odbywać się będzie na bieżąco, poprzez dokonywanie kontroli jakości i rzetelności realizacji zadań. Ponadto prowadzona będzie bieżąca analiza danych ze sprawozdań z realizacji działań składanych przez realizatorów. Powyższe czynności prowadzone będą w celu potwierdzenia skuteczności ujętych w Programie zadań oraz pozwolą na weryfikację zakładanych w nim wskaźników. Wyniki ujęte zostaną w rocznych raportach z realizacji Programu. W ramach Programu w końcowym okresie jego realizacji przeprowadzone zostanie również badanie społeczne wśród mieszkańców Gminy Andrychów dotyczące problemów uzależnień. Celem badania będzie diagnoza skali lokalnych problemów uzależnień, która posłuży do sporządzenia raportu. Diagnoza i bieżące monitorowanie problemów uzależnień posłużą do opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Innym Uzależnieniom na kolejne lata.

2. Raport z wykonania w danym roku Programu i efektów jego realizacji przygotowuje Ośrodek Pomocy Społecznej i przedstawia Burmistrzowi. Burmistrz przedkłada wyżej wymieniony raport Radzie Miejskiej do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.